

هەواڵەکانی کوردستان

چالاکی ته بليغاتي ئەندامان و لايهنگرانى

کرمانشان - ۱۳۸۵/۷/۹ : تبلیغات بهبون

بانه - شهوي ۱۳۸۵/۷/۱۱ : دهيرستانه کانی

دوكتور مهندس حسابي، بهناؤ شه رضا حسيتي، فارابي، زيتغالى لاھوشا زايد، تنديشه، کاروداوش عيسىمە فەنهن و خيرفەنی تازادەكان، قەتابخانەك حيچاب (دانشىمرا)، حاجى ستۇر "پىش دانشگاهى"، زانكىز پەيم نۇچەند قوتايانەك دىكە.

تمەندامان و لايەنكرانى نەينىي حيزب تارمى حيزبىيان لەسر پارچەمى يەك لە يەك مىتىلى لەم شۇتىنانە خوارەودا ھەلۋاسى:

چوارىاي سازمانى ئاو، شەقامى بىمارستان، بازارى كەوشۈرۈشە كان و بىلوارى سەرددەشت.

جیٽی باسہ ٹہم چالاکییہ بووہ

هزی خوشحالی خدک و دنگدانه دیده کی
به رچاوی له نیو خدک دا همبووه.
بزکان - ۷/۲۲ : ۱۳۸۵

پلیتو به یاتنامه دیلک و دنگدانه دیده کی
هشتم له هونه رستانی "عی"
سنه دعت، هونه رستانی موشه ته
دیرسستانی نهندیشه، ۱۲ ای به هم
به بونه هی چوارده دیده مین سالیادی

(کچانه)، شاهیدان، تیرزورکردنی دوکتور سادق شهرهفکنهندی و

تیستیقلال، سمهادهت (کچان) هاویتکانی بهدهست تبریزیسته کانی
خومینی، ناموزش و پهروزه کوکاری شیلمامی تراکت و راگهندراوی
قوتابخانه هیجرهت، کارودانشی کچان حیزییان لسم شوینانه خواره داد
قوتابخانه ۲۲ بنهمن و قوتابخان بلاوکرایه و میراوا، شهقامی شهمسه دینی
شین سینا. بورهان، شهقامی پهیام و شهقامی ۲۰ میتربی میراوا.
دواتر بهیاننامه که لهنیتو بهش له ماموستایانی بزکان و خوییدکارابه
که بهدو زانکوکان دهچونن بلاوکرایه

دەستبەسەرکەرن و بەندىزەرنى ٥ كەس بە تۆمەقى
هاوکارى لەگەل حىزبى دىمۆكراٰتى كوردىستانى ئېرەن

(هر کام یهک سال زیندان و دور خرانه و
بز بندیخانه هشترود یان بهسمر
داسمه پاوه، ۴ رزگار بلکامه ۵
منصور عومه ریبل (هر یهک دو سال
زیندان و دور خرانه و بز بندیخانه
شبستر یان بهسمر داسمه پاوه).
جیی باسه ناوراون تا گهیشتني
شهم هواله له بندیخانه ههباباددا
دستیبه سه رکارون.

مه جید ئیوهر بە دانانی پارمته‌ی ۱۰ میلیون تمەنی ئازاد کرا

سرهلمه نیواره‌ی روزی چوارشمه، ۱۳۸۵/۶/۲۹، مه جید شیوه‌ر، خلکی مه‌هاباد پاش ۱۹ روز ته شکه‌نگه کیشان له بهندخانه‌ی ریزیمی کونه‌په رستی ناخوندی دا به دانانی میلیون تمن بارمه بهشیوه‌ی کاتی نازاد کرا.

جیی باسه ناویرا به تهمتی پیرونده‌ی لاهکه‌ن کوردستانیه کان و هه‌ولدان بز شیوه‌اندنه ناساشه، نهته و ده پیاوه، لعلایه: هننه ده؛ گله‌یه کانه، دشمه و گبراهه.

سنه، فک، دادگاه، شادی، باده؛ سعادت، گمیند، پیش بکهنه

رۆزى سىشەمە، ١٣٨٥/٧/١٢
مەلایەن نېتلاعاتى سوپايى پاسدارانى
شارى پاواھە ٦ تا ٧ لاو بە تاوانى
قۇزۇنونەگىتن و مەشروع خواردنەوە
كىريان و دواتر بەپىتى دادكا كران. لە كاتى
دادگاىيىن دادگا سەرۆكى دادگا
سوکاياتى بە لاوهكان دەدكا، بەلام
يەكىكىيان بە ناوى "ماكوان مەولۇودى"
بەرامبەرسو كايدىتىيە كانى سەرۆكى
دادادقا داكوكى لەخۇي دەدكا هەر بۆيە

داخوا ئاگر بېرى ئە مجاھەي P.K.K ئاشتىيى لى دەكەۋىتەوە؟

فهرهاد

پتوهندییهدا بهه درو رو بۆتەوه
ئەویش کیشەی نەتەودییە کی نزیک
بیست میلیونە لە باکوری
کوردستاندا کە به تەواوی سیاسی و
دیموکراتیکەو بەپێتی پرنسیپیه کانی
دنیای شەمروز، دەبی بە شیوهی
سیاسی چاره سەر بکری.
بیگۆمان نەم فشارە
دەرە کیانە، دەبنە ھۆی نەتەوه
دەولەتی تورکیه بە سیاسەتی خۆیدا
بچیتەوه کە باوەرپی بە تاک نەتەوه،
تاک زمان، تاک کولتسور ھەیە،
ئەویش کولتسورو زمان و نەتەوه
تورکەو بونو و مەھو جو دییەتی هیچ
زمان، کولتسورو نەتەوه و تەنامەت
نایینیکی جیاواز لە ئایینی دەولەت
بە رەسمی ناناسی و بەپەرپی ھیزەوه
ھەولی کە دەست کردن و تواندەوه
ھەمۆر جیاوازییە کان لە کلی
نەتەوهی تورک دایە. ئەگەرچى
دەکری نەم ھاودەنگی و نیزادە
جیهانی، ناوچەیی و کوردىیە
ئەمچارە بە دەست پییکی قواناخیکى
نووبى مامەلە کردن لە گەل دۆزى
کوردا لە قەلەم بىدەن. بەلام
بەحالەش لە سۆنگەی نەو کولتسورە
نەژادپەرستانە و توندرەوانەوه کە لە
تورکیهدا زالە، نابن پیمان وابن بەو
خیارابییە کە رۆحى سەرددەم و
گۆرانکارییە کان دەپخوازن، کیشەی
کورد بچیتە ئاستیکی سیاسیەوه.
بەلام ھیزەتی ھیزەتی جیگەی
راستەقینە خۆی لە ئاستى
سیاسیدا پەيدا دەکا.

*

بیگومان ئەم فشارە
دەرەکیيانە، دەبنە ھۆى
ئەوهى كە دەولەتى
توركىيە بە سیاسەتى
مۇيدا بچىتەوە كە باودىرى
بە تاك نەتهوە، تاك
زمان، تاك كولتۇور
ھەيە، ئەويش كولتۇورو
زمان و نەتهوە توركە و
بوون و مەوجوودىيەتى
ھېيج زمان، كولتۇورو
نەتهوە و تەنانەت
ئايىنىڭى جىاواز لە
ئايىنى دەولەت بە رەسمى
ناتاسە

به رژیوندیسیه کانی ده گه یه نه.
هه رووه کاربده ستانی یه کیه تی
توروپاش داوایان له حکومه تی
تورک کردو که به جیدی برو
پیکهینانی ریفزرمی دیوکراتیکو
چاره سه ری کیشی کورد له ریگای
به رسی ناسینی مافه نه ته و بی و
کولتوروییه کانی وود، تی بکوشی. له
ناستی ناوجه که شدا، به پسانی
یه کیک له ثالقہ کانی شرقینیزم و
نه زادیه رستی (له عیراقدا) چیدی
ریبهرانی کورد ریگا به
دریزه کیشانی نه و رنگه سیاسته
کلاسیکیه نادهن که تا نیستا
ولاتانی بانده است له کوردستاندا،
گرتويانه ته به رو ته نیا به زمانی
ناگرو ناسن مامه لهیان له گمل داوا
ره او دیوکراتیکه کانی میللته تی
کوردادا کردو. نه مهش بوجوی
پهیامیکی رون و ناشکرا بوبو بچو
ولاتانه، که نیدی ناچارن گزران
به سه روانگه کانی خویاندا بیتن و
مل بچو راستیانه راکیشن که
پاش رووحانی ریزی بمه عس و
دامه زراندنی حکومه تی فیدرالی
هه ریمی کوردستان، هاتونه ته
گزرن و سنوریک بچو سیاسته
چه وته کانی خویان دابنیین، چونکه
نه مه رنگه سیاسته تانه له گمل
به رژیوندی و پرژه نویی رذخشارا
به گشتی و نامریکا به تایه تی بچو
ناوجه که ناگونجین، که کیشی کورد
و هک کیشمه کی بان ده قه ری و
جیهانی، شوئینیکی تایه تی تیدا
گرتوه. به سه رخدان بهم پاستیانه،
پراکتیزه کردنی همچه شنه
سیاسته تیکی نادیموکراتیکو
تیکدھری نه روشه نویی، به
مانای ڈر برایه تی بھ له گمل زمانی
تازه چاره سه ری دوزه کان.

نه وهی له نیوهدا جیگای
سه رنجه، نه وهی که ده لته تی
تورکیه، نه هللویسته نامریکا و
ریبهرایه تی (PKK) ای زور به دل
نه برو. چونکه له گمل نه و
سیاسته که با وہری پیشته و
له نیو بیورای گشتی خدکی
تورکیه دا چه سپاندویه تی، ناگونجی.
تورکیه تا نیستا که سیاسته و
کردوه سه ربازیه کانی خوی له
با کوری کوردستان و ناوجه که دا، به
ناوی بمه ره کانی له گمل تبریزی مد
پساو داوه ته و تیدی عای نه وهی
کردوه که دزی تیدریزیم شه ر ده کا.
که چی نیستا که له گمل بچوونی
جیاوازی جیهانی و ناوجه بی لس

ئىمەش دەپىنە دىمۆكراٽ

ئېچىلال قەوامى

وہ رگیڑانی: روںڈک

دسته به رکدنی روایی خویاندهون.
که وابو روایی سیاسی، زور به
زده همراه دابین دبی و زور لایه‌نی
جیاجیای همیه.

۲- له روانکهی نووسه‌رهوه، تیشکی دیموکراسی ولاطی ټیمههی

رسانیده بودند. این روزاتی میتوانستند با هم در یکی از رستوران های شهر تهران خورد و شام کنند. این روزاتی میتوانستند با هم در یکی از رستوران های شهر تهران خورد و شام کنند. این روزاتی میتوانستند با هم در یکی از رستوران های شهر تهران خورد و شام کنند.

نیوان مرؤّفو دزگا جوزرا جوزرده کاتدا نامیتتی. نه مهه ش دیتتھه هوی سرهه لدانی جزریک لمه نابه پرسیاره تی، دلسردی، بی هیوایی له بشداری و برساردادن له سمر چاره نووسی مرؤّفه تاسایی له رهوشیکی ته توڑدا، دیموکراسی دیتتھه شتیکی پسوج و بی نیوہرڈک، توڑوی سرهکی بشیاری و معاريفه له سمر دیموکراسی، له ریتی پیشک گوپینی هزاری و هاکاری فیکریهه دوده، له که شوهه واکی ته ئی له ته ئانی، مرؤّفانی و ته خلاقيدا، چه که ره دکا.

گریب پیوچکه که دیکه هی تی که متوجهه دیموکراسی پیغامزیان شه به نگیکه. که تیستا زرر ولات همن که متوجهه مهدودان نیوان نهه شه به نگانوهه. نهم چه شنه ولاتنه دست به رو تیکی دیموکراتی ایزیاسین دهکه ن و به کویره دیستوداری سیاسی، کۆمەلایەتی و... به تاو یان هیتدی دەچنے پیشەو. نه مهه ش دیسانه که بە ووده کری دراوه که تا چەندە نهم رو ته دەکەویتە بن باشدۇرى گۈزانكاریيە نەتەوەبىي و نیزئەتەوەبىي کان. نەممە هەلومەره جىكىكە کە زۆر جار بۆ نیران ھاتوتە پېشى.

تەگەر پیوندیدي نیوان خەلک، کۆمەلگا مەددەنی و دەسەلاتی سیاسى لە سەر بەنە مای زەلائى (شەفافیەت) دامەزرابىن، بەرھەمە کەمی دیتتھه چۈونە سەری رېیزىدی رەزمەندىبى خەلک و کارامەمە بى دەسەلات. ژىددەری سەرەتكىي دەسەلات لە چەرخى كۆن و نويدا، دەولەتى نەتسەوەبىي بۇو. بەلام لەم سەرەدەمدا لە سۆنگمە نەوناھا سەنگىيە کە لە دەسەلاتى دەولەتدا سەری ھەلداوه، نەم دەسەلاتە لە زرر بوارەوە جىڭىگى بۆ دەسەلاتگەلى سەروررتە لە خۇي چۈل كردوه. لېرەدەيە کە بە مۆركىدىنى رېتكەكتىنامە

ریتکاره کمان کرتوته بهر که جاروبار پاشاپاش گفراوینه تمه و دیسانه که، بهر و پیشنه چسوین. خدله که که مان هیشتا، سهباره دیموکراسی و مرجه کانی هاتنه دی، زور ناشاره زان. بزیه ناکری پیمان وابی، بمه ده موده سته دیموکراسی لهم ولاته دا بیته دی. یان خو با بایین، تیمه هیشتا خه ریکی تمه مرینی دیموکراسی، و سه رته نجام ته و روژه هردی که تیمه ش بینه دیموکرات.

هر چونیک بی، چیز کی تیمه و دیموکراسی، شازادی، نان، شوینی ۳ هنگاهه بدراپیه کان دیموکراسی خوازیان، سه د سال له مه ویه رو کاتیک همل هینایه و که و ته زای مه شروته له لایه ن شه که سانه و که سه رهانی ثور و پایان کردیوو هاته نیو فرهنگی سیاسی خله لکی نیرانه و. لم پهه ری گهوره د سه رهی دیموکراسی لهم ولاته دا شه ویه که دهوره گهله نازادی، له گهله همه زاری و بس سه رهی دیدا و دک چهک واپون. بهداوی شورشی مه شروته دا، روشه که وا لی هات که خه لک هه میشه خوزگه یان به سالانی پیشتر هه میشه سیاسی حاکم له بارتین دنگا ته کاته که ای ره نهاده دنگ از، همه دنگ کلیده ام

هرانه و... همرو دریزیده همیه. نهود
گرنگه که له سرده دمه جیاوازه کانی
میتووی سیاسی له نیازاندا، کولتوروی
بوونه دیموکرات، له نیتو چین و تویزه جیا
جیاکانی خملکدا، فورمگیر نهبووه.
نه مهش بو خویی که کیکه له و
هوکارانه که بزته مایه شکستی
دیموکراسی له ولاتدا. کمشین به وهی
که له کوژه روناکبیریه کاندا
باسگله لیک و دک دیموکراسی و
کومدلگای مهدنه له گوژیدان و
خملکیش پژوارده گهملی پهروشی نه
چه مکگله لمن. تهنجا خمونیکه و هیچی
دیکه. که واپوو دبین، رینگا چاره یه ک
بدوزینه و. نه ویش ده سپینکردنی
رذشنگه ریه له مه پنه و کوتیه نده
ندریستیانه که دستو پیسی خملکی
تالاون. نه مهش تاقه رینگایه که
کومدلگای نیمه له بازنه بوشه رزگار
ده کا که تییدا ده سوورپیته و.

ده حواس. کاییه له برسیه و نهاده
رزگاریان ده بورو مهتریه گیانیان
له سفر نه ده دما، روشنیان خراپت له وهش
بوون که له ده درگه کلی پر له پهشیوی و
ثالوزیدا ههبوو، بهه درگه وتنی
کاریه دهستانی دیکتاتور، تهنایی و
شارامی زال دیبوره.

بهم رنگه، خملکیک که همراه
سره داشته و نهیان ده زانی مه رسوته
چیه و هیچ چه شنه شاره زانی به کیان له
وته زای دیموکراسی نهبوو، به نه زمرون
بویان ده رکه وت که دیموکراسی
یه کسانه به نه بوونی تهنایی و
بلا و بیوونه وی بر سیه تی و نه وهش که به
قهوه لی روناکبران به دوزه خسی
دیکتاتوری ناوده بیری، لانیکه م پاروه
نانیتکی بی قهقهه بو خملکی تی دایه.
بوبیه له کن پرانی خملک، چه مکگله لیک
و دک دیموکراسی، نه زاده
دروشمگله لیکی لهم چه شنه، زور ناکه و نه
به درلان. رنگه نه مه قسمه یه له جیسی
خندیدا سه که نه زمرون، ته ان لمهه.

مهرجی ساوکه بوونی

دیموکراسی، به رزبوونه وی پلهی

زانیاری خه لکه و بو نه

مه به ستهش پیویسته

ئازادی راگه یاندیش

هه بی و بو نه وهی

راگه یاندیش ئازاد هه بی،

ده بی دیموکراسی هه بی.

مهرجى ساوهه بیونی
دیموکراسی،
به رزیونه وهی پلهی
انیاری خه لکه و بو نه مه
مه بهسته ش پیویسته
ئازادی راگه یاندیش
هه بئی و بو نه وهی
اگه یاندی ئازاد هه بئی.
ده بئی دیموکراسی هه بئی.

مانگ له نیوادا گهوره دهنویں

شهریف فہلاح (ھیڑا)

فیلمساز و دارهاینده ری به ناویانگی کورد، له در تیزه داهینیان و به هر سینه مایه کانی خویدا، جاریکی دیکه داره کوت و شه مجاره به ریچکه و ستایله تایبیده کمی خویمه هاتمه میدان و هچاوی کامیاراده له فستیوالیتیکی نیوده ولته تدا تو اوانو به هر کانی خوی داره است. قوبادی هونه مرمند و داهینه مر به نیشاندانی فیلمی سینه مایی "نیوه مانگ" له فستیوالی نیونه تهودی "سمن سپاستیان" دا تو اوانی له نیو ۱۶ فیلمی هله لبزیر درای جهاندا خلاطی مرواری زترین به ده دست بینیت و ده فیلمی یه کمی نهم فستیواله هله لبزیر دری. هونه مرمندی داره هینه ری کورد بهم دست که وته مه زنه سمه مانندی که کورد له میدانی هونه رو ته فراندن و داهینه نان دا خاوهنی به هردو بیزکه یه کی نویه، قوبادی داهینه ره که نهم بدره همه مای واته "نیوه مانگ" چوارده مین کاری سینه مایی ههر له یه کم هدنگاو و له یه کم چرک ساته کانی هله لگرنی کامیاراد به دروست کردنی فیلمی "کاتنی بُز سره مهستی نه پس کان" بیردی بنا غمی هونه ری هدوته واته سینه مای کوردی داناو و به دسپیتیکی قوانغیکی نوی و به نیشاندانی ددر و زان و نه هامه تیه کانی کورد به جهانیان و به به شداری له فستیفال و کوزو بونه نیونه تهودیه کان و به ده دست هینانی چهندین خلاطی نیوده ولته تو اوانی به چاوی کامیارا و به شیوه دیه کی هونه مرمندانه و هله لبزیر سیما راسته قینه کی جیهانی بخوی و نه تهوده که تومار بکات، به همه نی بناسینی و پیگه و کاسایه تیه کی جیهانی بخوی و نه تهوده به که تو مار بکات، به دو نیا خه محور و دلسوز له در تیزه کاره کانی دا به ساز کردنی "کورانیه کانی ولاتی دایکم" و "کیسه له کانیش ده توان بفرن" جارتیکی تر دو نیا حمده ساند و ویزدانه خه و تهوده کانی و دخیره هینا که نه تهوده یه که روزه له لات ده زی نیستاش ده چه و سیسته ده و بن نیشتمان و بن کیانی سیما یه هر دره ده لای: همچو جاریکی فیلمه کمی من له سفریک ۳۰۰ خوله ک ده خایدنی که همه مو نه هامه تیه کانی نه تهوده کی ۴ میلیونی به سی فیلم ویتان دکری. کوا نازاره کانی نه تهوده کم که ده بین سدادن فیلمی در تیزی سینه مای بُز ته رخان بکری له قوزبینیکی چو کمی کامیارا کمی من دا جیگایان دیسته وده؟ من چون ده توان کامیارا کم له شاخه کان و سنوره تبله ند کاره کان و له مه میندان و ریگا و باشه میزیز کراوه کان و له گوند و دارستان و خانه قا و مؤسیقا دورو بخه مه وده؟ به بونی نهم همه مو خدم و برق و نیش و نازاره نه وه چون ده توان به ناسو و ده بی پیمه کولله پری حزمت و همراه و هریا کانی شار و باس له نه ونی کج و کوپیک بکم کاتیک ده بینم بیوه زنیتیکی کولله له سمر سنوره بو بتیزی زیانی خوی و مندالله کانی سینگی ده داته به کولله دی دوژمن و پاسه و ائی سنور.

نه مبارش به همه نی قوبادی لهم به هر کمی نویه هی خویدا، به شیوه هی کی ورد و جوان روزه چیته نیو ناخی پیروزی موسیقا و گریدانی موسیقا و گریدانی موسیقا به روح و ناخی کورد و ده شده به دنیا دلایی که نهم نه تهوده هی جوان پر درسته ناخ و ده رونیان پر له جوانی خونه شیرینه کانی موسیقا و هروده ها گرینگی و کاریگری موسیقا له زیندو را کرتنی نهم کله به دنیا دسلیتی. به همه نی قوبادی داره هینه ری روزه لاتی کوردستان ری باز و قوتا جانه دیه کی نوی نیات ناوه که ده بین شانازی و فخر به بونی نافرینه رینکی و کوکو نه وده بکات.

پیویستی به ودرگیرانی کامل و پوخته
 واتا همیه و له برچاگرکنی
 ورده کاریسه کانی شده بی لهودا هینده
 پیویست و گرینگ نابی. غونه یه کی
 دیکه دولازی فیلمه سینه مایه کانه، له
 دولله فیلمیک دا، به پیش کیشی
 ناخارتن و دنگ و شهی و درگیر دراو له
 کمل بزاوته کانی لیسو کاره کتنه کان زوز
 گرینگره له و درگیرانی وردی
 دیالوگه کانی نه و فیلمه. به لام له
 و درگیرانی شده بی دا، رده نهندی
 خاوهنداریتی شیوه و فرمی شده بی به
 راده و درگیرانی وردی نیتو وردی کی ده
 گرینگه و تئانه هر له بدر ثم پرسه
 هیندیک له شاکاره کانی شده بی
 پیویستیان به چهند جار و درگیران همیه بتو
 نهودی له ههر کام لهوان دا لایه نیکی
 تایه هتی بر همه می رسن و بنه ردت، جیا
 و دیاری بکری.

خوبیان ده کنه وه رویگه چاره‌ی بس
دادز نه زنده. "نه خوشی بین درمان" بس
له راستیه کی حاشاهه‌لنه کر ده کا که
پیامی به کدهمی نهوده: مرؤوفی سه‌ردم
مرؤفیتکی ماشینی و داهیتسری ماددیه
که فراموشی کردووه، دهیب پینیکمه‌نی و
بگذربیته وه شاوریکی کورت له لاینه
رخی و در دروونیه کانی خوبی بداته وه،
پیامی دووه‌هه میشی بس له دنیای پر
فیل و تمله که مرؤفه درزنه کان و
ده ماسک له چاره‌کان ده کاو به بزه و
پینکه‌نیه و گوگی ناحزیه کان ده گری و
دیگاهه زبلدانی میزتووه ووه. شانزوی "شمپی
نوخته و پیرگل" بس له وه ده کا که زور
بوونی به ناو نووسه‌ران وای کردووه که
نیشانه کانی نیو کتیب و روزنامه‌کانیش به
هزی نهوده هیچ‌کام لمصر جینگی خوبیان
نیز، تیک برده‌ین له گفل یهک به شهر دین.
نمود اداد کایه له شعری نوخته و پیرگل
پیک دی بز لینکولنیه وه لمصر کیشه کان
به زمانی ناراسته و خو به من و توی
نانوسمه‌ر دلی: واز بینه، دنیای ناو
کتیبه کانیشمان لی مهشیوتینه!
شانزوی "عیبه بی دربی"، که هر وهک
له ناو کدیسه وه دسارة کومیدیاییه کی
رهخنه‌گرانه و تریبونیکی راسته و خو بتو
نه که مسانه کاریان زولم و چو سانه‌وهی
هدئاره کانه. "شاره‌داری کاکولزترین"،
شانزویک به دازشتیتکی به هیزو جوان،
به دنیایه ک پهندو نامزگزاری، به
کپیالیک له داری رهخنه‌ی همیزه‌ران،
دهه لآخواری و پاواخوازی دهه کینی و
تزوخولی کونه په رستی و بسی جهرخه
بردینه کان و هدها دهخا و به قهولی
فارس گوته‌نی: خود را به کوچه علی چپ
سازند" و ده گوزدری. شانزوی "له خوبایی"،
باسیکی په روده‌دهی به زمانیکی ساکارو
مندال فام، به هیزکدنی ژیانی
هاوریستی و مرؤفه ذوقستانه به بی
لهمبرچاو گرتی مالی دنیا، ریزگرتن له
برامبهر نمک له بیر پاره به لکه لمبر
خوی.

A photograph of a children's science experiment or craft activity. Seven children in white lab coats and headbands are gathered around a small table on a stage. One child is kneeling in the foreground, gesturing towards the table. The background features a large red banner with Persian text, including "که مال شهری فی" and "نیمه، پنیکه و حیوانین، لیکمان مه کهن".

زمان، وہ رگپر ان و پیوہ ندی کو التوروہ کان

و: سمايل زارعى

دوباره دانانی کود پیویستی به تاشنایی
زور له گەل زمانی مەبەست، پیتوندى دوو
لاينە و زانیاري له سەر كولتسورو
خويىندرەدە هەيە. كاتىكى تەم جۈزە زانستە
پېاكىتىزە دەبىق قوغانغىكى دىكە له رەوتى
وەركىپان دەستت پى دەك. تاشنایى و
زانىنى زمانى مەبەستىش بىرىتىيە لە
زانیاري له نېيزامى زمانى - بە شىۋىدەيد
كە فەرھەنگى و شە و كەتىبەكانى رىزىزمانى
وينتا دەكەن - و زانیاري له سەر ياسا كانى
پېاكىتىكى كاراچى و سۇرۇدە شەھۋىش. بىن
وەركىپ تەمنيا شارەزابون له سەر زمانە كانى
سەردەتا و مەبەست تەھاو و نىئە. ئەو پیویستى
بە يەنەچەبۇونى بەرامبېرىش ھەيە بۇ تەهدى
بەتواتى ئەو وشانەدى دوو زمان كە تەپۋىدە

هاؤشیوییان پنیکمهوه همه - زوتر لد
ردهنهندی واتاییوه - بگوچینی و کلکل له
باشترين شامراز له زمانی مهست دا
ودگرگی، بتو دربرپیشی ههمان واتا یا
واتاییه که هاوشیویه نشو. (موختاری
ئفرده کانی، ۱۳۷۵ - ۹۵).
گرفته کانی ودرگیریان ووك شامرازیک بز
پیوند جیهانی
مه بهستی سرهد کی ودرگیریان، شه فرانسدنی
ها وراتایی واتایی کوچخا و وردی نیسان
زماني سرهدتا و زمانی مهسته. شه ود
راست پرسیکه که ودرگیریان له گلهنیک
ههولی ود ودرگرتن (اقتباس)
کاکله نمروسی و پوخت نurosی و کورتکدنده و
جیای ددکاشده. هلبست دزینه ووی
ها وراتایی ورد دیارده بے کی نهملوا و
نە کوچخاوه. هیچ ودرگیریک ناتوانی
و درگیریانیک بخاته رورو که ها وراتایی ددقی
سرهدا بی، خالکمکنیکی ودک زاراده، قسمی

ن و پیوهندی کو

پیاریزی، ج و اتایمک لاببات و ج و اتایمه‌لیتی
له جیاتی و اتای دیکه‌دا بگوچنی.
۹ - بپرداران له سهر شیره‌ی گواستنه‌و
واتای بنده‌رتی
له همو شویتینکدا هله‌بزاردنی نیتوان چه
حالیک بۆ کواستنه‌وهی و اتا تاییه‌تیبه کان
کۆزیدا بی، دهی و درکیز بپریار بدا که به
سەرخجان سه شیوه‌ی داپاشتنی ددق
نیوەرۆکی شو کام خال هله‌بژیری. بۆ وینت
بۆ کواستنه‌وهی چەمک و اتای فارس
"تیگیشت" (برداشت) به زمان
شینگلیزی، دهی و درکیز لاه نیتوان وشه
نم و به شیوه‌یه کی زۆر باش و گونجاو له گەل
واتای وشه له زمانی سەرەتا دەگونچی.
و درکیزانی لهبز به لهبز وشه به وشه
واتای دەق و بوار له بەرچاوان ناگری و تەنیا
و تەنیا به شیوه‌یه کی رەھا سەرچ بە واتا
دەدا. و درکیزانی لهبز به لهبز (بان وشه به
شە) دەتیکی کامل، زۆرسی کاتە کان
ساتوانین لیتی تیبگەین و سەرلشۇتنەر
چونکە به پىتی زمانی سەرەتا كەلک لە
زمانی مەبست وەردەگری. بەلام ھیندیاک
خال ھەمیه کە ویدەچى و درکیز بپریار بدا به
ھەنچەست تەم کاراھ نەخام بىدات وەك

دسته‌واژه‌کانی deduction, withdrawal, taking advansce یه کیکیان هملزبیری. کاتیه وردکیپر، واتای شیوه‌ی بگوآریت‌سده د رینگای له سه ر دهده: لاسایکردن‌ده جنیگیردن، جنیگیردن به واتا دوزینه‌وهی شیوازی‌کی هاچشن له زمان نهده‌بیاتی مه‌بست دا کاتیک که لاسار ته‌واو دووباتکردن‌ده سامازی وینه شیوه‌ی بعنده‌تیه. شهودی که له د شیوه‌ی گواسته‌وهی شیوازه ۵۰۰ کامیه هه لب‌زترین زورت پیوندی به جزو خوینه‌ره‌ده. ویده‌چن خوینه‌ر یا بمرده‌ده له تایبه‌ندنیه کانی شیوازی بسره‌ده تینه‌که مه‌کین شهودی که کمالیک کوکرانکار شیوازی له ودرکیپر انداده بخا بدري. ۱۰ - زانستی پیویست بز دووباره دانان (کود(رهمنز)

دنیای مندلان، دنیا به کی پر شانتو
شانتو سازیمه، نهم به شانت کردنهی دنیا
مندلان، له کوچره دهست پیدکاهه بدر
کویندهه که مندلانی روح دهکاهه بدر
نه مژکه کانی خویداو له کلیاندا شهدوی و
زاروباریان بسو دیاری دهکا، لییان
مهه دخیو له که لیان ثاشت دهیتهوه.
دیان کاهه مرغه کانی دهوریهه رخوی و
اویان لی دهنی و، نانیان بسو دادهنه و، له
امیری پاکو پهپولهه بی خویدا همه لیان
دگوشی. بهدو سی قاشولهه که کچکه
الوچکه دهکاهه ووه، هاتوچه ساز دهکا،
زو مالی بلوکن دینی و کچی به بسوک
دادا. همه مو شتیک له سهه جیسی
توخیهه تی، هیچ شتیک بین مانا نیه و به دل،
ره روح و به جهسته ههر شته و له شوئینی
نونی داممزراوه. نهمانه شهوانی تر که
اسم نه کردون وا دکمن یتیمه به تمهمن
هه ورده و به روحی زیندو سرخیان بدینی و
میزینیان لی و دریگرین و به هینانه و دیان بسو
سر سه حنه چیزهه دابهش بکهین به
سهر که ساینیکی زیاتر و له شیمه سه رقالاتر
نه فریا نه که توون له دنیای قاشولهه که بی
مندلان که کانیان وردبنه ووه چیزی
و دریگرگن، ههر بزیه تم بیانویه تهنجا
ههانه یه که بسو ده رهینهه ری شانتوکان، به
شتی و ده رهینهه شانتوی مندلان به
اییهه تی . من و دک یه کیک لاهه
لسلنگینهه داران (داوران) ای به شی
شانتوکانی فیستیفالی سیتیهه می مندلان
پیتویستم زانی و، پیم حهیف ببو، نه گهر
واونگکی خرم لمصر فیستیفالی به گشتی و
مشی شانتوکان به تایهه تی، باس نه کم. له
استی دا نهم چه شننه فیستیفاله
در فهیتکن بسو دزینهه ووه توانسا
ساردراوه کان و لیهاتوویه به برقراوهه کانی
مندلان و جیا له ووهش پیم وانیه شتیکی تر
ی. له فیستیفاله کاندا مندلان توانکانی
نونیان به گهوره کان همه لد بریش و به زمانی
ساکارو شیرینی خویان دلاین، یتیمه
هه و دین که دهیین و نه گهر دیین
مسال له پاره که باشتین؟! دلنيا بن
الانی داهاتو باشت دهین که هیچ،
هه نانهت له بیووهش سه رکه و تووت دهین.
هه به شداری لهم فیستیفاله چ و دک
لسلنگینهه ری چ و دک بینهه بسو ده ره
که که لیک جار به خویندهه ووه دیان
تیتی و روژنامه... تهنجا کاتم به فیره
اوه، دنیای راسته قینه، دنیای
خویندهه ووه مندلان لمصر سه حنه و له
میهانی پراکتیک دایه و، بسو شم

ن: حسن بہ عقو و بی

۶- ویساکردنی و هرگیز له مه ر شیوه‌ی
گزد(رهمن)ی و هرگیزان

لے پیاری و درگیری کی سفرہ کی شیوه کو کوڈ لے
کوڈ لے پیاری و درگیری کاندا، دایینکردنی شامرازی
درهستی پیویست له راستا و درگرنی
نجز و هستی و درگردایه به لام له ہیندیک
فالدا شیوه کوڈ پیویستی به تپرانی
فالدا شیوه کوڈ پیویستی به تپرانی
مالیہ. بتو وینے کاتیک شانتونامیدک بتو
سرپریوبدن و درد گیر دری، دہبی و درگیری
گوتن و بیستنی و شہ کان کہ دکھونے سر
مان له بھرو جا بگری. رووبو رووبونه وہی
کتیقی و درکیزان له کل شیوه کوڈ لام
فالاندا و خالدہ گہانیکی هاو شیودا
منانہت ویدچنی کاریگھری له سر
بدهبستی و درگیریش همبی، چونکه
ییندیکجا ر دہبی مہبے استی و درگیری
گوردری کوڈ رون بکانے وہ. تم له
شیوه کوڈ رون بکانے وہ. تم له
مرجاوگرتنه تایم تیسی شیوه کوڈی
درکیزان بتو وینے له دپلاڑ و پراوی نیووسی
ییلم دا پیویسته چونکه کارینگری له سر
پیویستی هانا هنگی بزاوته کانی لیسو و
کور تکارا وی له و درگیراندا داد دنیں.
۱- پیاری و درگیری له سر ثاستی
درگیری اپنی وشه به وشه
اتای و درگیرانی وشه به وشه به گشتی
ریتیله له:
ا- کملک و درگرتن له وشه و دکھونکے
درکیزان له کاتی له بمرجاوگرتنی بھش و
از رژہ کانی وته و ریکی بیکردنی وشه کان له
تفق سفرہ کیدا.
ب- و درکیزانی واتای بنہرہتی دھق.
ج- هاو واتای دانانی وشه له زمانی
مهبست دا به شیویدمک که واتای بنہرہتی

ناو	شار	تاوانه‌کان له روانگه‌ی کوئماری ئىسلامىيەوه	سزا
جاسم ديانەت	مه‌هاباد	پشتیوانی له حىزبى ديموكرات	ساينك زيندان و دورخستنەو (تەبعيد) بۆ هەشتۈرۈد
ئەمير عومەر بىيل	مه‌هاباد	پشتیوانی له حىزبى ديموكرات	ساينك زيندان و دورخستنەو (تەبعيد) بۆ هەشتۈرۈد
عەبدولەھمان جەھانجۇرى	مه‌هاباد	پشتیوانی له حىزبى ديموكرات	ساينك زيندان و دورخستنەو (تەبعيد) بۆ هەشتۈرۈد
رزگار بلکامە	مه‌هاباد	پشتیوانی له حىزبى ديموكرات	ساينك زيندان و دورخستنەو (تەبعيد) بۆ شەپستەر
مه‌نسور عومەر بىيل	مه‌هاباد	پشتیوانی له حىزبى ديموكرات	ساينك زيندان و دورخستنەو (تەبعيد) بۆ شەپستەر
محمد شەريفى	قوروه	چالاکى به دژى ئاسايىشى كشتى (امنيت ملى) و بهشدارى لە خۆپيشاندان	ئە مانگ زيندان
تالىپ ميرزايى	قوروه	چالاکى به دژى ئاسايىشى كشتى (امنيت ملى) و بهشدارى لە خۆپيشاندان	ئە مانگ زيندان
مېخايىل ئەممىنى	قوروه	چالاکى به دژى ئاسايىشى كشتى (امنيت ملى) و بهشدارى لە خۆپيشاندان	ئە مانگ زيندان
حەبىبۇللا خەممەدى	دىكۈلان	چالاکى به دژى ئاسايىشى كشتى (امنيت ملى) و بهشدارى لە خۆپيشاندان	ئە مانگ زيندان
عەلى تەھماسىي	دىكۈلان	چالاکى به دژى ئاسايىشى كشتى (امنيت ملى) و بهشدارى لە خۆپيشاندان	ئە مانگ زيندان
شەمسۇللا مەنسۇوري	دىكۈلان	چالاکى به دژى ئاسايىشى كشتى (امنيت ملى) و بهشدارى لە خۆپيشاندان	ئە مانگ زيندان
مەسعود ئەميرى	دىكۈلان	چالاکى به دژى ئاسايىشى كشتى (امنيت ملى) و بهشدارى لە خۆپيشاندان	ئە مانگ زيندان
ھوشەنگ بەھەمنى	دىكۈلان	چالاکى به دژى ئاسايىشى كشتى (امنيت ملى) و بهشدارى لە خۆپيشاندان	ئە مانگ زيندان
فەردىدون مەفاخرى	دىكۈلان	چالاکى به دژى ئاسايىشى كشتى (امنيت ملى) و بهشدارى لە خۆپيشاندان	ئە مانگ زيندان
ھەسنەن مەفاخرى	دىكۈلان	چالاکى به دژى ئاسايىشى كشتى (امنيت ملى) و بهشدارى لە خۆپيشاندان	ئە مانگ زيندان

را پورتیک له سه ر پیشیلکارییه کانی
ما فی مرۆڤ له کوردستانی ئیران
له چەند مانگی را برد وودا

تۇندۇتىيىتى بەرەدوان بە دىزى مافى
مەرۆف لە كوردىستانى ئېران ناڭامى
كىرىدەوەي چەند ئەفسەرىك نىيە، بەلکو
ئەوه ناڭامى شىۋاپاز سپاسەتى
بە بەرناમەي كۆمارى ئىسلامىي ئېران بە^١
دىزى نەتەوەي كوردو خەلکى ئېرانە.
حىزبى دىيمۇراتى كوردىستانى ئېران
لە كۆمەلگەن ئىتۇنەتەوەدىيى،
نەتەوەيە كەرتۇوەكان، يەكىتىي شۇرۇپا،
ۋۇتەسە يە كەرتۇوەكانى ئامېرىكىاو
رېتكخاراوه كانى مافى مەرۆف داوا دەدكتات
كە سەرچىيىكى تايىيت بەدنه بارىرەخى
مافى مەرۆف لە كوردىستانى ئېران و
جىاوازىي ئابورى و سیاسى و دەستەرىزىي
نېزامى بە دىزى كەلى كورد لە ئېران دا.
مەحكوم نەكدىنى شەرخوازىي
بىن كۆتابىي رىئىتى ئېران ھىۋادارىي
نەتەوەي كوردى سەبارەت بە كۆمەلگەن
ئىتۇنەتەوەدىي زۆر كەم كەردىتەوە.
ناوى بەشىك لە تاوانلىكراون لە^٢
ماۋاھى دوو حەوتۇو راپىرددووا كە
سەرپۈش بەسەرنەنە كانىاندا نەكراودو
لەقاودراون.

بەشداریی هەیە تیکی حیزبی دیمۆکراتی کوردستانی ئیران لە کونگرهی حیزبی سوپیال دیمۆکراتی ولاٽی سویس

تایبیه‌تهود، چاویان لیده‌کریت، تا نه و
رادیمی که بهشیکی زدر و برجاو له
کورده‌کانی نهم بهشه، هدتا له
ناسانامهین بیتبه‌ش کراون و دک
هاولناتی، نایان ناسن.

— پارتی سو اسیال دیسوکراتی
سویس داوا له دهولته کانی: تورکیه،
تیران و سوریه ده کا که له
سیسته میکی فیدرالی وک و لئاتی
عیراق، شوتونزمی و ماف کورده کان له
چوارچینه که نه سیسته مه دواکراودا،
دهسته بهر بکات و بیان پاریزیت. ریز له
ماوه کانی مرؤو بکرن و له سهرجهم
ناوچه کوردنشینه کاندا، دهستی ناشتی
بې کورده کان رابکیشن".

کوئگرەھی پارتی سو اسیال
دیسوکراتی سویس، کاتژمیز ٣٠: ٤٤
پاش نیوہرق، کوتایی به کاره کانی خۆی
هەنزا.

جیگای ثمازه‌یه له مساوه‌ی ۲ روز
کاره کانی نهم کونگرده‌یدا، دسته‌ی
نوینه رایمه‌تی حیزی دیموکراتی
کورستانی تیران، له گهله برپیز هانس
بیوگ فیهر، سره‌زد کی پارتی سوپیال
دیموکرات، بدپیز پیتیر هوگ، به رپرسی
پیوندیه نیوند تو وده‌یده کانی نهو حیزه و
چهند پارلمانیتیریک، چاوبنکه و دن

دیداریان پیکھینا.
شایانی باسه، تا نهم چهند ساله‌ی

دوايی، پارتی سوئیسال دیموکراتی
سویس، به هیئتین پارتی دهسته‌لأتداری
نیسو پارلان بسو، نیستاش سه‌رۆك
کۆمار، سه‌رۆكی پارلان و وەزیری
دەوه، له حبـسـ سـسـیـاـ دـتـمـ کـاتـ

سویسن . نیزیک به ۲ سال پیش تیستا
برو... دیگری سویسیان می‌خواهی
ایشتکاه چندان را انتخاب نماید.

به بیبکاری چهندین پارهایی سریعه
حیزب و به هاوكاری حیزبی سه وز و
ا

حیزبی لیبرال و هروههای پشتیوانی
کۆمەلەی داکۆکی له گەلانی

هه رهشه ليکراوي سويس و به پالپشتيري
دعيان پارلانتيري ديكه سويسى و

هیزه کوردستانییه کانی هەر چوار پارچەی کوردستان جیگیر لە سویس،

گروپی پارلانتیری کورد له پارلمانی
سوس س داکمه ک ک دن له مافه

سیاسی و کولتوریہ کانی گھلی
کردا، اے، هات

ورد پیٹ هاں۔

سالیادی تیزروزی کاک دوکتزر سه عیدی هیئتیانه به مریاس و له پویوندیهدا گوتی:

" حیزبی دیمکراتی کوردستانی نیران ماوهی ۶۱ ساله خهبات بوق دیمکراتی له نیران و دسته به کردن و به دست هیئتیانی ماف چاره نوسی گله کورد له کوردستانی نیران ده کات و بزوتنه و دنیازاد بخوازنی خمه لکی کورد له کوردستانی نیران لهم پیتناوهدا، قوربانیه کی رزی داوه و زور له ریبهره به نرخه کانی خزی کی له دست داوه.

بیخونونه، راست ۱۴ سال له ممه ویر، واتا له ۱۷ میپاتامبری سالی ۱۹۹۲ دوکتزر سادق شهربندی سکرتیری کشتیی حیزبی دیمکراتی کوردستانی نیران که پاش تیزروزی دوکتزر عبدالجله جمانی قاسملو، بدمرسایه تی ریبهره بی خیزی که وته نهستو، پاش ته او بونی کوبونه وه کانی ریبخراوی نه تینرنا سینیانی سوپیالیست له بیلیانی تالمان، سمر له تیواره همان روز له کامل دوکه س له هارویانی که وته بمه دسته تیزیسته کانی ریژیه کوماری نیسلامی نیران و شه هیدیان کردن. پاش نهم کاره ساته، دادگای قفزاوی تالمان، پاش تیزیک به ۵ سال لیکوئیشنه له سمر پهروندنه ته وه قهتلله، سمر نه خام له بپاریزکی بویانهدا، قاتله کانی به زیندان مه حکوم کرد و نایه توولتا خامنه‌ی، ریجه ری کوماری نیسلامی، هاشمی رفه سه بخانی، سفرزک کوماری پیشووی ریژیم و همراهها عملی فده لحیان، و دزیزی تیتلاغاتی نه موکاتی، وک داریزه رانی نه سلیی شه و قهتلله سیاسیه، به توانبار ناسی.

پاشان نوینه ری حیزب داوه له به شدارانی کونگره کرد، که به دانی دنگی نه رتني، نمو بپاریزمه یه که له لاین حیزبی که میانه وه بوق شیوه ای که کله کورد له هر چوار پارچه هی کوردستان ناماده کراوه، په سند بکهن که خوشبه خنانه پاش په یاما نوینه ری

راسه خو به شدار بیست، به ناردنی
با بهتیکه نوسراو به شدار بود. له معه
تم با همدها، بریز هانس یورگ فیهر
سه ره کی پارتی سو سیال دیموکرات و
خانی نورسولا چیس سه ره کی
فراسیون و ناغای پیر یه قیس مایلار،
جینگری سه ره کی پارتی سو سیال
دیموکرات له سر نه بابهته دون.

بمشیکی دیکه با سه کانی کونگره
تدرخان کراپوون بو پیشکش کردند
پهیامی حیزب و لاینه بیانیه کان و
په سندکردنی چهندنین بپارنامه له
پیوندی له گمل چهندنین با همته
چو راچور که یه کیک له بپارنامه
تا بیمه بو به گملی کورد له هر
چوار پارچه کوردستان که له لاینه
دسته ریه رایه تی پارتی سو سیال
دیموکراتی سویس، به شیوه نوسراوه
خراپووه بردمن به شدارانی کونگره.
پاشان له لاینه بریز هانس یورگ
فیهر، سه ره کی پارتی سو سیالیست،
داوا له حیزب دیموکراتی کوردستانی
تیران کرا بو پیشکش کردندی پهیامی
حیزب و باس له سر نه بپارنامه به بو
به شداران بدوی بپرسی به شی
پیوندیکه کانی حیزب، به نوینه رایه تی
همه تی حیزب دیموکراتی کوردستانی
تیران، پهیامی حیزبی خوئیده که
له دوا، پاش پیزدیزیابی کونگری حیزبی
سو سیال دیموکرات و، هیساواد بپرین بو
سرکهونتی کونگر، کیان، ناماژه به
میزوری هاوکاری و هاوپیوندی حیزبی
دیموکراتی کوردستانی تیران له گمل
حیزب سو سیال دیموکراتکان کرا و له
پیوندی داد، ریکخ راوی
نه تیرنایی ناتالی سو سیالیستی و دک
غورونه هینایه و. پاش با سکردنی
نه منی پر له زبروزنگی ریشمی
کوماری نیسلامی تیران له دری
گه لانی تیران به کشتی و گملی کورد
به تایمه تی، به کورتی باس له میزوری
خوباتی حیزب له ماوه ۶۱ سالانه کرا
و دواتر نوینه ری حیزب ۴ اهه مین

دارایی باسیان لیوه کرا و پی له سر
داد پهودی کونگری کونگری تی و تابوری و
که مکردنه و دی مسنه مالیات،
باسیان داگیار و ریگا گونجاویان بو
پیشنیار کرا. نه به شه له کاری کونگره
کاتژمیر ۱۸ سر له نیواره کوتایی
پیهات.

روزی دوه می کاره کانی کونگره
کاتژمیر ۹ سر له به یانی ۱۷
سینتامیر دستی پیکرد که له ویدا له
لاینه چهندنین که سله نهندامانی
پارلمانی و لاتی سویس - که سر به
حیزبی سو سیال دیموکرات - باس له
زیادکردنی داهاتی بنده ماله، باری
دارایی و داهاتی بانکه کانی سویس و
شیوه هاوکاری له گمل و لاتانی
ثورو پای روزنایی کرا.

پاشان نزده گیشه خولی هلبزاردن
که له به شدها هانس یورگ فیهر به
زوریه دنگ، جارتیکی دیکه و دک
سه ره کی پارتی سو سیال دیموکراتی
سویس به دو جیگرده،
هله بزیردایه و. هر له پیوندیه داد،
چهند که سیکی نوی و دک نهندامانی
ریه رایه تی و کومیته بپریوه بمری،
هلبزیر دران.

باسیکی دیکه با بهتیه کانی کونگره
تدرخان کراپوون بو هلبزاردن سالی
۲۰۰۷، که بپار او سو به پریزان :
موریتس لوینبیرگیر سه ره کومار و
خاغی میشلن کالمیری و دزیری دروه که
سر به حیزبی سو سیال دیموکرات
راسته خو له کونگره، باسیان لیوه
بکن، که دیاره سه ره کومار به هوی
به شداری له کوبونه و دی نیویزک، له
نمته و دیگرتووه کان له نیویزک، له
ریگا کی مانگی دستکرد و ده، باس و
وته کانی خوی به شیوه زیندو بو
به شدارانی کونگره کرد، هروده
و دزیری دروه، که شه ویش نهیوانی
بر باس و هله نگیندران.

هر له به شه کاری کونگر داد،
با بهتیه کانی و دک: مالیات و داهات و

ئامانج و بنه ماکانى سەرەتە ئەدانى فيمېنېزىم

بهشی دووه‌م

مودیین همیه که لمه رهبو بروایهن له
شوناسی زنانهدا، چ له روانگهی زیان و
چ له روانگهی کومه‌لایتیشهوه،
توانابی پزه‌تبیف و باشی همیه که رویی
دایک، توانابی بارهینان و بدپرسایه‌تی
زنان دهباته سرهی و لهم رودهشوه شهوان
به‌گشتی حاشا له سیستمی بنهماله
دهکن. بهلام له همان کاتدا داوای
رذلی یه کسانی ژن و پیاو له نهمرک و
بدپرسایه‌تیمه کانی بنهماله و
کومه‌لایتیشدا دهکن.

۵- هدولان بز و دسته یتیانی مافی
یه کسانی:
بیرچه و قوی و روانگه‌ی زالمانه و
چهوسینه‌ی رانه‌ی هیندیک لمه
سیاسته‌داران بوقته هزی شهودی که
پیشیلکرانی مافه رو اکانی ژنانی و
چه سپاندنی بی بهشیه کانیان
شیوه‌یدیک قانونی به خویه‌وه بگری.
نه و پمربی نعم هه‌لاردنه لمه
مه‌سله کانی بنه‌ماله‌دا و دک پیکه‌یتیانی
ژیانی هاویه‌شی، جیابونه و دو بریتو.
خوی دهد ده خاوه همر بزیه کوبونه و
ناردازیه‌تیکه کانی ژنان بههو شیوه‌یدی که
باوه، پیشینه‌یه که دورو دریتیه همه،
واته له کانی ددرکه و قتنی سیمیون
دزبوار و که‌لله‌ی بیرزه‌که‌ی یه کسانی
ژن و پیاو که له چوارچیوه‌ی ریازی
فه‌سله‌فی تیگریستان‌سی‌ای‌یزی‌مداهاته
بسه‌ریاس. داوای یارمه‌تیک تویکاری
زانستی و فیزیلولوژیک بز سه‌ماندنی
هرابه‌ربی دوو رگه‌ز کرا. ده‌توانین
گرینکترین داخوازیه‌کانی شم روانگه‌یه
له ۸ داده‌ای باس بکه‌ن.

۸- داودا بس بهمین.
 ۹- مافی دنگدانی زنان،
 ۱۰- نهیشنی لهشفرشی
 ۱۱- بهره‌منی ناسینی مافه کانی شهرو
 ۱۲- مندانه که تهنج باوک یان دایکیان

۴- تازادی لهار بردنی کزپله
 ۵- مافی ههبوونی مندال له پیاوی
 ۶- دلخوازی خویان
 ۷- به فهرمی ناسینی تازادی چیز

- ۷- ماقی بهقهشه بورنی
- ۸- بهفتمرمی ناسینینی
- ۹- هم جنس گرایی(Homosexual) ہوموسیکشوں

لەمۇدى را كە هيئىدىك لە داخوازىيە كانيان لە كەمل ئايىنە ئاسمانىيە كان و سىستىمى بىنە مالىئە دۈزىيەتىان ھېبۇ. ھەر بىزىھە لە سەرتەتا و خواست و داواكارىيە كانيان لە كەمل نارەزايىھەتىيە كى زۆردا، بەردو پۇو بۇو.

راین که دو رہگردیتی، واتایہ کی
وستاوہ، چونکہ کیشہ کانی دھنے لات
کہ دتوان لہ ریگاں گزانی
ماددی یہو، یارمہتی گزانی دھرمنی
تاک بدن، پشتگوں دخا
J.B Miller 1976)

سه رچاوه: کتیبی "فرهنگ نظریه‌های فمینیستی"

جهایان به سرچاوهی هه موو دردره
بین درمانه کان و خمه و خفه ته
دلتمزیته کانی مرؤقاپیه تی دنساندو
له سهر شو بروایه بون که ژن له لای
خودا، کمسان و داماو، له خلقانمه
ناته اوو له پادا شيشدا زيانکارو
زدرمه نده، و له سونهت و دابونه ریتی
عه شیده تدا، ژن گوی له مستیکی بی
ده سه لاته، له ناست میرده کهیدا.
هم لبازاردنی هاوسر بو زیانی هاویش
به ددست باواک و دایکی کچه بسو، و
ته لاق و جیا بونه ووش ته نیا له رووی
مه بیل و پی خوشبوونی پیاواده بفریوه
ده جو. له نایینی مه سیتعییه تدا ته نیا
مرمیان به مرؤقینکی خاوند روحی
هم میشه بی و هم تاهه تایی ده زانی و
ژنانی دیکهيان له نیوان مرؤفه و چواربی
دادهنا. قه شه کان له کومه لگای تایینی
فرانسه له سالی ۱۹۸۶ زایینی دا پاش
باسیکی زور سه بارت به ما هیه تی
که داده ای تیداره مسال به که لکه. له
زوریمه ناوچه کانی ته فریقادا،
زکوزاکدن، چنینی حسیر، چاندنی
کیا و ناوداشتنی زدی له و ته که کانی
که داده ای تیداره مسال به که لکه. له
سهر شانیانی ژنان. زیاتر مندان به
قسه کانی دایک کرنگی نادهن و بو
بچوکترين مه سله ته نانهت شه قه زله ش
له دایکان دددن، سه بیرو سه مه رتر له
نه مووان ته وده که ژن بو خوی تهم
باود و خه به شتیکی ناسایی و
داده روده رانه ده زانی.

۳- پیداگری له سدر نه بونی
یه کسانی و بدارمباری نیوان ژن و
پیار.

یه کیکی دیکه له ناما مجده کانی
فینیزیم، له نسلی بالا ددست نه بونی
پیاو به سه رندايه که له چاو
ناما مجده کانی دیکه فینیزیم روانیتیکی
مه نتیقی تره، چونکه له سهر به رابه ری و
یه کسانی نیوان ژن و پیاو ها وران و
به لانی که مه و له روانگه تی ناتان تو میه و
ژن و پیاو به چیا واز داده نی. نم روانیتیکی
یان کاریگه ری له روانگه کانی پاش

پاش ناره زایمیتی به مریل اوی ژنان له
سده کانی را بردو ووه تا نه مزد له
زورهی ولاتاندا، بیروکهی به رامبه ری
حدقدستو موچهی زن و پیاو هیشتا
و ددی نه هاتوه.

۲- هولدان بۆ رەتكردنەوهی به کەم
گرتئنی ژنان.

لە راپردودویه کي کوندا به هوی
ریگرتن لە خویندئی ژنان و بارھینان له
هاوکیشە تابووییه کان و پوتین بەندى
بايە خە کوملايەتییە کان، زن بە
بوونهودریکى زیر دەستە دەزمیردرا. لە
زورهی فۇونە کاندا، سەرچاوهی
مافە کانئی ژنان شیتوه روآنگە يەك بۇ كە
ژنى بە رەگەزى دووەم دادەنا.

لە ئاسینى زەردەشتى دا، ژىنلە كە
مندالە كەي بە مردوویي له دايىك بايە،
نەدەبوا تا سى شەو رۆزان دەستى بۆ
ھىچ شتىك بىردىيائە له پاش شەو دەش
دەبوايە بە مىزى مانگا خۆى شوستباو
بېرىك لە وەوشى خواردباوا، تا خاونىن
بايە وە.

لە ئاسینى يەھوودىيىش پەيكەرهى

بسون که دهتوان له چوارچیووه
کومله لگای تیستا دا، پینگنه خویان
باشتربکهن، دروشه کایان رزگاری و
وددستهپستان مافی ودک یمهک و
یده کسان له گهل پیاوون بورو.
حالته تی گشتی باسه که پیوهندی به
مافی شابوریی ژن له کومله لگا دا
هه یه، به تاییه تی وترای نه و همه موره
بدریه سنته تونده شابوری و
کومله لایه تیبانه که بنچیان له دلی
میزودا دا کوتاهه. نه گدر، به دریزایی
سنه دکان ده سه لاتداران، مافی
خاونداریه تیبان بُر ژنانیان له بدرچاو
نه ده گرت و پاش بیکهینانی ژیانی
هاویه ش، ژنان به کوتاییه مل و
خرزمه تکارو پیاوانیش به خاوندارو
فرمانپهروای نهود ده زانی، فینیزلم له م
روانگه نارهزاییتی و هاواریکه به م
همو نایه رامیه ری و نایه کسانیه، به
تاییه تی بـه ناداد پهرو دریـه
تابوریسانه و نـه هـلـا وـرـدـنـه
تابوریسانه لـهـمـرـ ژـنـانـ کـهـ رـهـگـوـ
رـیـشـهـیـهـ کـیـ قـوـلـیـانـ هـمـیـهـ. کـهـ تـمنـاـتـهـ

لله‌ورا که پیکهاتهی نایینی و مه‌زه‌بی کومله‌گا نی‌سلامیه کان، نیزنسی چالاکی به فینیزم نادا، بزوتنه‌وهی فینیزم بو مانه‌وهو دریزه‌دان به چالاکیه کانی خزوی ناچاره، برو او خاست و داواکاریه کانی خزوی له چوارچویه نی‌سلامی دا بگونجینی و به زمانی نایینی را فیان بکا. روانگهی تم بزوته‌وهی به بز نایین روانگهی کی حیازاوو زور به پاریزه و باسی خویندنه و دیه کی نوی له نایین ده‌کن. بیروباوری تهوان له باسی بمرابه‌ری مافه کاندا یه کسانه و لهم پیوتدنیه دا همنگاو بز نه‌هیشتني سنوره ره‌گه زیبیه کان هملدکرن. دیاره هله‌اسنه‌گاندنی روانگهی فینیزمی نی‌سلامی، ویرای باسکردنی پیگهی ژن له روانگهی نی‌سلامیه و، لهباری هاتنه سهر دنیاوه، حیاوزیمهک له نیوان ژن و بیادوا نایینی و هردرو به خاونه نیختیارو ته‌مرک و خزرگرو بدرپرسیار دهزانی که بز کامل بعون دبیه همنگاو همل بگرن. لم و تاردا دهول ده‌دری، گرینگترین مه‌بسته کانی تم بزوته‌وهی لهم پیوتدنیه دا بز کمیشتن به مافی و دک یهک، رددکده‌وهی به کم رازانی ژنان، یه کسانی و برابری نیوان ژن و بیاو، خو به زیاتر زانی نی‌پاو به سهر ژنداد و دده‌سته‌هیانی براابری و هرودها له دواین بشی تم و تارداش له روانگهی رینوتینیه کانی تی‌سلامه و فینیزم هله‌ده‌سنه‌گتینی که تی‌سلام له سهر بنمه‌مای و حسی بونیادنراوه، به‌لام فینیزم مرزه‌ده کاته سه‌ره‌چاوه شه‌رع و وحی به پیوست نازانی. فینیزم خوازیاری مافی و دک یهک له نیوان ژن و بیاو له هدمه و کاربیاره کاندایه و خوازیماری کوچمه‌لگایه که له‌ودا ژن و بیاو، سه‌رووتر لمه ره‌گمز، لمه همه‌مو بدرپرسایه تیبه کان، رزلی و دک یهک همل بزین. فینیزم تایه‌تم‌ندیه ژنانه کان به تاییه‌تم‌دیگلی باشتو بانتز داده‌نی و ره‌گه زیزینیه به خوی زیره‌ده‌سته‌ی ژن ده‌ناسینی. له حالتکدا که له تی‌سلامدا، ژن و بیاو لم‌یهک ره‌گه‌زن، به‌لام له بواری ته‌مرک و مافدا جیاوزن، تاییه‌تم‌ندیه ژنانه و پیاونه کان هیچ کام له‌لوی دیکه زیاتر نیسه و تی‌سلام نه‌هیشتني زولم و ستم له‌سر ژنان له رینگای گردنی روانگه کان، شاره‌زایی ژن و بیاو به مافه کانیان و که‌سايه‌تییه یه‌کترو نوسین و کوچکده‌وهی برنامه ته‌خلاقیه کان ده‌زانی. تیستاش له سه‌ره‌چاوه که نارازیه کانی کوچمه‌لگای نارازیه کار، له کارکهی چنین و رسنی نیزیزک له هله‌مه‌رجنکی نالمباری کاردا له ریکه‌وتی ای مارسی سالی ۱۸۵۷ ای زاینیدا به شیوه‌ی بزوته‌وهیه کی فرهنگی و کولتوروی دهستی پیکدرو و خوازیاری حقده‌ست و موصجه‌ی و دک یهک و یه کسان له گهل پیاوون بwoo. تهوان به کسان بسوونی موصجه‌ی حقده‌ستی ژن و بیاویان و دک هیمای برابری دوو رکه‌گز دننسی. له شپولی یه کمدا ژنان له سفر ته‌بروایه

لە قامووسى فېمپېنېزمدا

وہر گیرانی: ب. ہانا

(۲۰)

بۇ ھا وکارىي هىزە دىمۇكراٽ و يېشىكە و تۈوه کانى ئىران تى بىكۆشىن

"سهرچاوه‌ی رؤلی جینسی" ناماده کرد که دری دخست مرؤژه هستا هوشمندتر بیست، دوره‌گذشتی لمه و دا پتنه فیمینیسته کانی دیکمش له سه‌رنهم ویرانکاری نهم جوهره پروایانه، هیندیک به لگه دییسته وه (Moi, 1985).

لله دهرووناسیی فیمینیستی دا، ساندرا بیم تاقیکاریه کې به ناوی .(Heilbrun, 1973)

غونه تيليزايت کادي ستاتون له "کيبي پيرزى زنان" (۱۸۹۵ - ۸) داد، مرؤژتى نيشته جيني به هشتي به دوره گمز داناده. ويرجينيا وولف له "ژورنيكى تاييهت به خوت" دا، دوره گهزتى به پاشکوئيد دزانى که ناده مزاده کان دهتوان شونى خويانى بىن و به رجاو گرتنى ميزو يارهيرت، تيدا هەل بېزىرن. فيمينيزمى شەپۇلى دوهەم لەسەر ئەم بروايىيە کە ئاندرۆزىنى دهتوانى كەسايەتىيە کى يەك رەگەزىنى نوى بخاته رور. كارولين هيلبران ناماژە به بسوونى نەريتىكى درېزخايىەنى دوره گەزىتى لە ئەدبيات و نوستور ئاتاسى دا دەكاكە دەگرى بىز كەراندنه و دوانه هاوجەرخە كان بىز جىڭىز خويان، كەلکى لىۋەرگىريت دوروه گەزتى Androgyny وشىھىيە كى يوانىيە له دو و شەمى andro (پىاو) gyn (زىن) پېشك هاتوه، بە واتاي تىتكەلاؤيىكى دەرۈونى و جەستەتىيە تاييفەندىيە پىاوانە و زنانە كانه. دەبىي له نىوان ئەم زاراودىيە و "له نىز نە مى" كە زۆر تىكى فيزىكىيە، جىاوازى دابرىتتى.

ئاندرۆزىنى مىزۇوييە کى درېزىيە. زۆر لە ئايىنە هىندو شورروپايىيە كان، زىن و پىاوارە بۇونەهەرىتىكى سەرەتايى دوو رەگەزى دا، ئامىتتە دەكەن.

يە كەمین بىردىززە فيمینىستىيە كان لە باراھى دوو رەگەزىتىيە، سەرمەشقىنەكى دوروه گەيان ناساندۇه. بىز

